kõige uhkemad ruumid kogu raekojas ning neid kasustati ka linna kõrgete külaliste vastuvõtmiseks [19], nagu Riiaski [20].

Raekoja väljanägemise kohta piiskopiajal puuduvad kaasaegsed teated ja pildid vist täiesti. Siiski on võimalik mõningate hilisemate teadete najal saada sellest üldjoonelist kujutlust. Seda teed on käinudki dr. R. Otto Tartu keskaegsete kogukondlike ehitiste rekonstrueerimisel linnaarhiivis leiduval pilt-plaanil. Raekoda oli arvatavasti ehitatud telliskivist, nagu enamik Tartu ühiskondlikke hooneid. Peale keldrite oli tal vist kaks korda [21]. Raekoja esiküljel vastu turgu oli kuuele sambale toetuv sammaskäik [22]. Katusel seisis torn [23], tornis rippus kell [24].

Raekoja saatuse kohta Vene esimese okupatsiooni ajast 1558—1582 on säilinud vähe teateid. Tartu kapituleerimisel aastal 1558 oli raad nõudnud kõigi varanduste, nende hulgas ka raekoja, allesjätmist linnale [25]. Vaevalt täideti aga seda punkti venelaste poolt paremini kui muidki kapitulatsiooni tingimusi. On teada, et juba varsti pärast linna allaandmist vene väeülem laskis vene kiriku jaoks ära võtta raekoja kella [26]. Näib, et Vene võimud, vähemalt okupatsiooniaja lõpupoole, kasustasid raekoda ennastki millekski, sest hoolitsemise täielikul puudumisel oleks ta muutunud rusuhunnikuks, nagu linna muud ehitised. Pea igasuguse tähtsuse kaotanud rael oleks vaevalt leidunud ainelist jõudu säärase suure hoone korrashoidmiseks, pealegi läks ta vist ise lõplikult hingusele juba aastate 1572 ja 1576 vahel [27]. Igatahes on olemas teade 1583. aasta suvest, et alles eelmise aasta sügisel ametisse seatud uus raad [28] kasustas juba raekoda [29]. Võimalik oletus, et raekoda remonteeriti enne seda põhjalikult, on ebatõenäone juba üksi uue kogukonna vaesuse pärast. Rahapuudusel venis ka raekoja lõplik kordaseadminegi pikale, olgugi et selleks peale linna poolt määratud summade [30] saadi raha mujaltki [31].

Suuremaid töid võeti ette alles pärast aastat 1590, kui linn hakkas üle saama esialgseist majanduslikest raskustest. 1592. a. otsustas raad

---

[19]) Nyenstädt, lk. 47.
[20]) Buchholtz, op. cit., lk. 194—203.
[21]) Vrd. P. C. 1602, (c. 11), lk. 219.
[22]) P. C. 1593, (c. 6), lk. 248; vt. ka XVI, 152a.
[23]) P. C. 1602, (c. 11), lk. 218—219.
[24]) Busse, Die Einnahme der Stadt Dorpat i. J. 1558, Mittheilungen Bd. I, lk. 483.
[25]) Vt. kapitulatsiooni p. 4., Nyenstädt, lk. 54.
[26]) Busse, op. cit., lk. 483.
[27]) Christiani, Die Neubildung des Dorpater Rates zu Beginn der Polenzeit, lk. 10.
[28]) Christiani, op. cit., lk. 17.
[29]) P. C. 1583, lk. 15 (C. 2.).
[30]) Muu seas määrati aastal 1598 raekoja ehituskuludeks nn. „Holmi" peal (praeguse Holmi tänava ümbrus) asuvate hurtsikute ja aedade krundimaks, P. C. 1598, (C. 9.), lk. 180.
[31]) Näiteks lubas kodanik Thomas Kogeli lesk Brigitta oma testamendis 20 floriini „zu erhaltung des Radthauses und zu aufferbawung deszelbigen", P. C. 1596, (C. 8.), lk. 418.



Tartu II, lk. 221